

IZLAGANJE

Knjiga Postanka, 14. poglavlje (Melkisedek)

Rudi Juras (10. 1. 2023.)

Četrnaesto poglavlje Knjige Postanka koje obrađujem ima 24 retka, a podijeljeno je na dva naslova: (**Vojna četvorice velikih kraljeva 14, 1-16; i Abraham i Melkisedek 14, 17-24**).

14, 1-16: Od prvog retka poglavlje govori o ratu četvorice kraljeva protiv petorice kraljeva. S jedne strane su: Amrafel kralj Šineara; Ariok kralj Eliasara; Kedor-Laomer kralj Elama; i Tidal kralj Gojima. Dok su s druge strane: Bera kralj Sodome; Birša kralj Gomore; Šinab kralj Adme; Šember kralj Sebojima; i kralj Bere odnosno Soara kome nije navedeno ime. Ova prva četvorica su odnijeli pobjedu i prognali ovih pet kraljeva i sve im opljačkali (zaradili su ogromni ratni plijen), a redak **12** govori kako su zarobili i Abrahamova (Abramova) bratića Lota koji se odijelio od Abrahama i nastanio se u Sodomi (o odjeljivanju Lota od Abrahama govori **13.** poglavlje Knjige Postanka). Redci **13** i **14** govore kako je zbog svog bratića Lota Abraham, koji je inače u svim ostalim poglavljima koje govore o njemu u Knjizi Postanka opisan kao miroljubiva osoba naglo uvučen u rat. O tom Abrahamovom ratovanju govore svega četiri retka (**Post 14, 14-17**). **Šesnaesti i sedamnaesti** redak govore o Abrahamovom trijumfu i zaradi (povratak) velikog ratnog plijena i svog bratića Lota. Sa **sedamnaestim** retkom ulazimo u drugi naslov ovog **14** poglavlja, a redci **18-20** opisuju susret Abrahama s **Melkisedekom** kraljem Šalema. Melkisedek je ključna osoba Abrahamove spoznaje Boga.

U nastavku prikazujem ključne natuknice za moje izlaganje.

1. Ovo **četrnaesto** poglavlje ne pripada nijednom od tri velika izvora Knjige Postanka (Jahvistički, Svećenički i Elohistički), a sami biblijski izvor ovog poglavlja je poprilično tajnovit gdje bibličari pretpostavljaju da je ovo preradba neke stare predaje. Kad se malo bolje pogleda imena zaraćenih kraljeva odskaču od drugih starozavjetnih biblijskih imena. Zanimljivo je da ni Melkisedek nema ni svoje obiteljske loze ni podrijetla, kao ni ovo biblijsko poglavlje. Doduše neki izvan biblijski izvori govore o nekom Melkisedekovom podrijetlu, gdje se čak spominje i ime njegove majke, ali to za ovo izlaganje i za ovaj kolegij ne smatram relevantnim, pa ne bih išao dalje od ovoga što sam spomenuo, a tiče se navodnog Melkisedekovog podrijetla. Sami početak koji govori o ratu dva puta u kratko vrijeme spominje rat između četvorice kraljeva protiv petorice (isti tekst se praktički ponavlja). Treba reći da je ovo poglavlje otvorilo neke ključne stvari u biblijskoj povijest i to u svega **24** retka.
2. Redak **13** spominje da je Abraham **Hebrejac** (Abram Hebrejac) što mi se čini vrlo važno jer o Hebrejima govori tek Knjiga Izlaska na samom početku. Abraham je ipak praotac Izabranog naroda.
3. Redak **13** spominje bjegunca koji donosi Abrahamu vijest o sužanjstvu Lota, a taj bjegunac je rođak Eškole i Anera koji su Abrahamovi saveznici, gdje se može spoznati da su ljudski savezi ratnički, jer je dolazak tog glasnika uveo Abrahama u rat.
4. Redak **22** je ključan redak cijeloga poglavlja gdje Abraham izriče svoju spoznaju Boga koji je pravi Bog Stvoritelj neba i zemlje. Naime to nije neki osobni Bog koji mu se obratio u **12** poglavlju ili neki od bogova koji je štovao njegov otac Terah, a Abraham

je sve to gledao od svog djetinjstva (Terahovo višeboštvo se spominje u **Jš 24, 2**). Kada se vidi da je Abraham izvojevao pobjedu s tek **318** ljudi što spominje **14** redak lako se može zaključiti da je Bog izvojevao ovu pobjedu, međutim Abraham tek u susretu s **Melkisedekom** dolazi do te spoznaje dok Melkisedek govori, a o čemu izvještavaju redci **19** i **20**. Posebno je važan redak **20**. Tek poslije Abrahamove spoznaje dalje u **15**. poglavlju Abraham počinje vjerovati Bogu i Bog mu to uračunava u pravednost (Abrahamova vjera koja mu se uračunava u pravednost se prvi put izriče u **Post 15, 6**). Dakle Abraham tek poslije svoje spoznaje stječe uvjete da Bog daje obećanje i sklopi s njim Savez, a što se prvi put spominje u **15**. poglavlju, a onda i u **17**. poglavlju. Nadalje Abraham poslije te spoznaje jednostavno vjeruje Bogu i to više puta dokazuje. Abraham se mimo svih običaja odrekao ratnog plijena o čemu izvještava **23**. redak.

5. **Melkisedek** je onaj deseti kralj. Devet kraljeva je bilo u ratu, a on deseti je kralj mira (nije ratovao). Kralj Šalema (Jeruzalema), kralj pravednosti i mira. Melkisedek je ujedno i svećenik kojemu Abraham izdvaja desetinu od svojih dobara o čemu govori **20**. redak. Melkisedek je i prorok jer je Abraham preko njega došao do već ranije spomenute spoznaje. Dakle Melkisedek vrši onu trostruku svećeničku službu. O Melkisedeku još govori **Ps 110, 4** i **Heb 5, 5-11; 6, 20-7, 28**. I u Psalmu i u Poslanici Hebrejima se spominje ono poznato: *zauvijek ti si svećenik po redu Melkisedekovu*. Poslanica Hebrejima posebno razlaže o Melkisedeku, gdje kaže da je bez loze, prije Levita itd. **Melkisedek** je bio svećenik Boga svevišnjega koji je pred Abrahama iznio kruh i vino o čemu govori redak **18**, a što simbolizira Euharistiju. Također se iz već spomenutog **Psalma 110** izvlači da je Melkisedek pralik kralja Davida, a David je pralik Mesije. S tim predstavnikom Boga je Abraham uspostavio može se reći savez mira (izbrojio mu je već spomenutu desetinu od svojih dobara), za razliku od ljudskih, ratničkih saveza o kojemu govori **13**. redak.